

Philosophy of Halakhah in *Even Ha-Ezer*
Seth Winberg

1. בראשית פרק ב פסוקים יח, כה
וַיֹּאמֶר ה' אֱ-לֹהִים לֹא טוֹב הָיְתָה הָאָדָם לְבָדוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ...
עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד.

And the LORD God said: 'It is not good that the man should be alone; I will make him an ezer for him.'... Therefore shall a man leave his father and his mother, and shall cleave to his wife, and they shall be one flesh.

2. יבמות דף טב עמוד ב
אמר רבי תנחום א"ר חנילאי: כל אדם שאין לו אשה - שרוי בלא שמחה, בלא ברכה, בלא טובה; בלא שמחה - דכתיב: ושמחת אתה וביתך, בלא ברכה - דכתיב: להניח ברכה אל ביתך, בלא טובה - דכתיב: לא טוב היות האדם לבדו.

Rabbi Tanchum said Rabbi Chanilai said: A person without a wife is devoid of joy, blessing, and goodness... devoid of goodness, as it is written, "it is not good for man to be alone."

3. Rashi on Bereshit 2:25 (11th century France)

על כן יעזב איש - רוח הקודש אומרת כן, לאסור על בני נחע את העריות:

לבשר אחד - הולד נוצר על ידי שניהם, ושם נעשה בשרם אחד:

THEREFORE SHALL A MAN LEAVE – God says this [and it means] to prohibit forbidden sexual relations for Noahides.

ONE FLESH – [this refers to] the fetus which is formed by both of them and that is where their flesh becomes one.

4. Abraham Ibn Ezra (11th/12th c. Spain)

וטעם והיו לבשר אחד - שיתדבקו וישבו כמו שהיו:

The meaning of THEY SHALL BE ONE FLESH is that they join together and then go back to what they were before.

5. Ramban (13th c. Spain)

ואין בזה טעם, כי גם הבהמה והחיה יהיו לבשר אחד בולדותיהם:

והנכון בעיני, כי הבהמה והחיה אין להם דבקות בנקבותיהן, אבל יבא הזכר על איזה נקבה שימצא, וילכו להם, ומפני זה אמר הכתוב, בעבור שנקבת האדם היתה עצם מעצמיו ובשר מבשרו, ודבק בה, והיתה בחיקו כבשרו, ויחפוץ בה להיותה תמיד עמו. וכאשר היה זה באדם, הושם טבעו בתולדותיו, להיות הזכרים מהם דבקים בנשותיהם, עוזבים את אביהם ואת אמם, ורואים את נשותיהן כאלו הן עמם לבשר אחד...

Rashi's explanation does not make sense, because animals' and beasts' offspring are also one flesh. Rather it seems to me that [male] animals and beasts do not form a connection with their females. The male copulates with whichever female he finds and then just leaves her. That is why the Torah says that since the female was created from Adam was bone of his bones and flesh of his flesh. (He connected to her...) and he wanted to be with her always. Since it was this way with Adam it was made part of the nature of his descendants – that the men would stick

with the women, they would leave their fathers and their mothers and see their wives as if they were together as one flesh.

6. Radak (12th/13th c. France)

על כן יעזב איש - יש מפרשים כי זה הפסוק דברי משה לא דברי אדם, והנכון כי אדם אמרו, ויודע היה כי יוליד בנים כי לכך נברא להוליד הוא ומינו בעולם כשאר ב"ח. ופשט הכתוב קרוב לתרגומו כי לא אמר שיעזב איש אביו ואמו בעבור אשתו שלא יעבדם ויכבדם כפי כחו, אלא אמר כי דין הוא כי יעזב איש את אביו ואת אמו שגדל עמהם עד שנשא אשה ויעזבם מלדור עמהם ודבק באשתו וידור עמה בבית אחד:

THEREFORE SHALL A MAN LEAVE – Some say this verse is in Moses' voice (i.e. the narrator as Rashi said) and not the words of Adam. It is correct that Adam said it. He knew he would have offspring because humans were created to reproduce in the world like all other animals. And the plain meaning of the verse is the one found in Onkelos. It did not say that a person leaves his father and mother in order to be with his wife and that he won't serve and honor his parents as much possible. Rather it says that it is natural for a man to leave his father and his mother with whom he grew up until he marries a woman. Then he leaves them, stops living with them, joins with her, and lives with her in one home.

7. משנה קידושין א:א

האשה נקנית בשלש דרכים, וקונה את עצמה בשתי דרכים. נקנית בכסף, בשטר, ובביאה...

וקונה את עצמה בגט ובמיתת הבעל. היבמה נקנית בביאה. וקונה את עצמה בחליצה ובמיתת היבם:

A woman is *niqnet* in three ways and is *qonah* herself in two ways. She is *niqnet* through money, through a written document and through sexual intercourse.

A woman is *qonah* herself through a writ of divorce or through the death of the husband.

A woman whose husband, who had a brother, died childless [*yevamah*] can be *niqnet* by the deceased husband's brother [the *yavam*] only through intercourse. She is *qonah* herself (i.e. released from levirate marriage) through *hantzah* or through the death of the *yavam*.

8. משנה קידושין א:י

כל העושה מצוה אחת - מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ונוחל את הארץ.
וכל שאינו עושה מצוה אחת - אין מטיבין לו ואין מאריכין לו ימיו ואינו נוחל את הארץ.
כל שישנו במקרא ובמשנה ובדרך ארץ - לא במהרה הוא חוטא, שנאמר והחוט המשלש לא במהרה ינתק.
וכל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ, אינו מן הישוב.

Anyone who performs one *mitzvah* has goodness bestowed upon him, their life is lengthened, and they inherit the land. Anyone who does not perform one *mitzvah* does not have goodness bestowed upon them, their life is not lengthened, and they do not inherit the land.

Anyone who is engaged in the study of Bible, and in the study of Mishnah, and acts in an appropriate way, will not be quick to sin, as it is stated: "And a threefold cord is not quickly broken" (Ecclesiastes 4:12).

One who is involved in all three of these activities will not sin easily. And anyone who does not engage in the study of Bible, nor the study of Mishnah, and does not act in an appropriate way, is not part of society.

9. משנה קידושין ב:א
האיש מקדש בו ובשלוcho...

A man can betroth a woman by himself or through an agent...

10. ברכת אירוסין (כתובות דף ז עמוד ב)
ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על העריות
ואסר לנו את הארוסות והתיר לנו את הנשואות לנו על ידי חפה וקדושין
ברוך אתה ה' מקדש עמו ישראל על ידי חפה וקדושין

Blessed are You, Lord our God, Master of the Universe, Who has sanctified us with His commandments, and commanded us regarding forbidden unions, and Who forbade betrothed women to us, and permitted to us those married to us by *huppah* and *kiddushin*. Praised are You, Lord, Who sanctifies His people Israel with *huppah* and *kiddushin*.

11. בראשית ד, א
והאדם ידע את-חווה אשתו ותהר ותלד את-קין ותאמר קניתי איש את-יהוה.

Now the man knew his wife Eve and she conceived and bore Cain, saying, "I have created [or got] a male child with God."

12. רש"י בראשית ד, א
את ה' - כמו עם ה' כשברא אותי ואת אישי לבדו בראנו אבל בזה שותפים אנו עמו

"With God" – she meant when God created me and my husband God created us on God's own. But in this case, we were partners with him (see Niddah 31a).

13. בבלי נדה דף לא עמוד א
תנו רבנן שלשה שותפין יש באדם הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו.

The Rabbi taught: There are three partners in the creation of a person: the Holy One, the father, and the mother.

14. בראשית יד, יח-יט

King Melchizedek of Salem brought out bread and wine; he was a priest of God Most High. He blessed him, saying, "Blessed be Abram of God Most High, **Creator** of heaven and earth.

15. שמות טו, טז
עד-יעבר עמך ה'
עד-יעבר עם-זו קניתי

Till Your people cross over, O LORD, Till your people cross who *kanita* [You ransomed, You hold dear, You acquired, You created].

16. טור אבן העזר הקדמה
יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם...

ועל כן ראוי לאדם לאהב את אשתו כגופו ולכבדה יותר מגופו (יבמות סב, ב) ולרחם עליה ולשמרה כאשר ישמר אחד מאבריו. וכן היא חייבת לעובדו ולא להבו כנפשׁה כי ממנו לקחה.

ועל כן צוה הכתוב על האדם "שארה כסותה וענתה לא יגרע" (שמות כא, י), ועוד מצוות רבות נצטוו בענין חבור האדם עם אשתו, כל ימי היותם יחד עד הפרדם, ועוד תקנות רבות נתקנו בהן אחרי כן. ואמרתי לחבר בהן ספר, וראיתי בספרים, ובינותי בדברי המחברים, ולקטתי בעמרים מאחרי הקוצרים, וחברתי את הספר הזה, וקראתיו אבן העזר.

Therefore the Torah commanded a man that "he must not withhold from her food, clothing and conjugal rights" (Exodus 21:10). And many other commandments regarding the connection between a man and his wife all the days they are together until they separate. As well as many other laws established for them. I thought I'd write a book about them... and so I wrote this book, and I called it *Even Ha-Ezer*.

17. שמואל א פרק ז פסוק יב

ויקח שמואל אבן אחת וישם בין-המצפה ובין השן ויקרא את-שמה אבן העזר, ויאמר עד-הנה עזרנו ה'.

Samuel took a stone and set it between Mizpah and Shen, and called the name of it *Even Ha-Ezer*: "For up to now," he said, "the LORD has helped us."

18. ספר המצוות עשה ריב

שציוונו לפרות לרבות ולכוון לקיים המין. וזאת היא מצוות פריה ורביה.

ומצווה זו אין הנשים חייבות בה ובביאור אמרו שם (יבמות סה עמוד ב) האיש מצווה על פריה ורביה אבל לא האישה.

Who commanded us to be fruitful and multiply, intending to maintain the human race. This is the commandment to be fruitful and multiply.

Women are not obligated in this commandment. In their explanation they said (Yevamot 65b): The man is obligated in procreation but not the woman.

19. יבמות סג.

רבי חייא הוה קא מצערא ליה דביתהו כי הווה משכח מידי צייר ליה בסודריה ומייתי ניהלה אמר ליה רב והא קא מצערא ליה למר! אמר ליה דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא.

Rabbi Hiyya's wife would aggravate him. However, when he found something she would appreciate, he would wrap it in his shawl and bring it to her. Rav said to him: Doesn't she aggravate you? Rabbi Hiyya said to him: It is enough for us that our wives raise our children and save us from sin.

20. שלחן ערוך אורח חיים סימן א סעיף ח

אף על פי שקיים פריה ורביה אסור לו לעמוד בלא אשה

Even if he has fulfilled the mitzvah of procreation he is forbidden to be without a wife.

Philosophy of Halakhah in *Even Ha-Ezer*
Seth Winberg

Philosophy of Halakhah in *Even Ha-Ezer*
Seth Winberg